

A szegedi lakásügyi tanácsrendeletéről

4.

Hogyan rendez a tanácsrendelet a számítógépes nyilvántartást, az igénynyilvántartást és a társadalmi bizottság hatáskörét?

Eppen a lakásügynökönként a szociális jelleg hangsúlyozása tette szükségessé, hogy az alkalmazott számítógépes segédeszköz legelőleg ismételtlen aláhúzzuk. Nyolc-tíz ezer család adatrendszerét nem lehetne más ként rendben tartani, és bármikor „kikérdezní”. Lényeges változás a sorolás rendszerében sem lesz, de a társadalmi bizottság, a társadalmi ellenőrzés szerepe valóban tovább nő. A lakásügyi társadalmi bizottság olyan szerv, amelyet a város politikai, gazdasági, társadalmi szervezeteinek javaslata alapján a végrehajtó bizottság hoz létre, vagyis, ennek a testületnek a bizottsága. Azt hivatott elősegíteni, hogy a testület által részletesen át nem tekinthető névjegyzékeket a legalaposabban megvizsgálja és döntésre javasolja. A bizottság a lakásosztály mellett működik, és nélküle lakásügyet megoldani nem lehet, csak olyan esetekben, amelyekre a törvény hatalmazza fel a lakásosztályt (kényszerhelyzetek, szanalási ügyek stb.).

A tanács lakásrendelet a társadalmi bizottság munkáját és hatáskörét így írja le a 19. paragrafusban: közreműködik a lakásigénylők jogvedelmi, vagyoni és szociális viszonyainak helyszíni megvizsgálásában és a lakásigényléshez csatolt egyes okiratok tartalmának felülvizsgálatában; véleményezi a lakásügyi hatóság által elkészített ideiglenes névjegyzék-tervezetet; segítséget nyújt a minőségi és a lépcsőzetes lakáscserelekhöz; részt vesz a lakásigénylések időszerezésének időközönkénti felülvizsgálatában; ellenőrzi a lakásajutalási névjegyzékben foglaltak végrehajtását, a lakásajutalási feladatok lebonyolítását, a lakások időbeni kiutalását; részt vesz a lakásügyi hatóság ügyfélfogadásán.

A társadalmi kontroll tehát szigorodik, hatékonysága növekszik.

Már az előző rendelet 1981-es módosítása is tartalmazta az otthonházakra vonatkozó elveket, szabályokat. Ezekre vonatkozóan mit tartalmaz az új tanácsrendelet?

Január 1-től részletes szabályozás érvényes ezekre a lakásajutalási formákra is. Szegeden garzonház vagy fiatalok otthona néven ismeretes ez a forma. Ezeket a lakásokat célszerűen volt kiutalni, átmeneti formának számított. Most bekerült az egységes rendezésbe, de a korábbi szabályozás lényegében tovább él az új rendeletben is.

Három típusa van ennek: a már említett ifjúsági garzon, amelyet pályakezdő fiatalok, fiatal házaspárok kapnak, ha vállalják az előtakarékoságot és azt, hogy a később számukra kijelölendő lakást megvásárolják; a nyugdíjasok háza, amely bizonyos szociális és egészségügyi gondozást is jelent lakóinak; s a szobabérlők háza, amely akár állami albérlőnek is nevezhető. Itt egy-egy lakásban két-három egyedülálló személy is elhelyezhető. A

nyugdíjasok háza lakóit a névjegyzék mellőzésével, elsősorban az egészségügyi osztály javaslatai alapján jelölik ki, a másik két forma esetében ismét nagy szerepet kap a lakásügyi társadalmi bizottság véleményezése.

A fiatal házaspárok és a pályakezdők előtakarékosági kötelezettsége nagyobb szerepet kap és sokoldalúbb lesz. Nemcsak olyan fiatalokkal, házaspárokkal köt előtakarékosági szerződést a lakásosztály, akik otthonházakba kerülnek, hanem olyanokkal is, akik indulóalaként kisebb tanácsai bérlőkést kapnak, ha tanácsai szociális lakásra nem jogosultak. A megállapodás mindkét részről tartalmaz kötelezettségeket. Az előtakarékoság minimumösszege havi ezer forint — ezzel szemben öt éven belül a lakásügyi hatóság társasházi lakást, vagy egyéb lakásépítési lehetőséget biztosít. Az előtakarékosági összeg a gyermekek számától függően, némileg csökkenthető a szerződésben.

Hogyan kombinálható mindez a lakásigénylési letéti díjjal?

A tanács úgy döntött, hogy letéti díjat nem kell fizetni

annak, aki tanácsai szociális lakást igényel, és erre jogosult, illetve annak, akinek lakása van, és olyan lakás-cserét kér, amely névjegyzék mellőzésével teljesíthető (azonosított azonosított, nagyobbért hasonlót, a város más részében, állami helyett szövetkezeti vagy OTP-lakást). Ezek nem is valódi lakásigények, hanem úgynevezett lakásfelajánlások, melyeknek teljesítése nem kötelező. Az otthonházak vagy az átmeneti elhelyezés esetében az előtakarékosági számlán szereplő összeg garancia a letéti díjra is, vagyis, külön letéti díjat nem kell befizetni, amennyiben eléri a mértéket.

A letéti díjról még annyit: a lakásigények megújításakor a kívánt összeget el kell helyezni. Szociális lakásigénylés jogosultsága esetén nem kell letéti díjat befizetni. A továbbiakban: nem szociális állami lakásigénylés esetén 15 ezer; szervezett magánlakás-építés keretében épülő lakás, valamint tanácsai értékesítésű lakás igénylése esetén 10 ezer; minőségi lakáscsereigény esetén 5 ezer forint a letéti.

(Befejező rész következik.)

Bőséges C-vitaminforrás

A Sydney Egyetem négy táplálkozástudósa az ausztráliai bozótban egy vadon növő gyümölcsöt fedezett fel, amelynek rendkívül magas C-vitamin-tartalma állítólag a természetes felülmúlja a narancsét.

Ez a gyümölcs külsőre és íze az egreshez hasonlít, és valószínűleg a föld egyik leggazdagabb természetes

C-vitaminforrása. A „Terminalia Ferdinandiana”, ahogyan latin neve hangzik, hír szerint egy kicsiny, vékony fűcskán nő, amely Ausztrália északnyugati partja mentén fordul elő. A gyümölcs kb. két centiméter hosszú, átmérője pedig egy centiméter; színe a ragyogó zöld és a sárga között váltakozik.

Strack Ádámra emlékezve

Száz esztendővel ezelőtt — 1883. december 14-én — született Bonyhádon Strack Ádám, helyi munkásmozgalom-történetünk egyik jelentős alakja. Asztalossegédként került kapcsolatba a munkásmozgalommal, melybe mind nagyobb aktivitással és hozzájárulással kapcsolódott be. 1905-től a famunkások szakszervezetében tevékenykedett, az 1918—1919-es forradalmakban pedig már jelentős funkciókat töltött be; a Tanácsköztársaság idején Baranya és Tolna megye élelmiszerügyi kormánybiztosa volt.

A forradalom bukása után Strack Ádám menekülésre kényszerült. Baloldali magartatása, forradalmi múltja miatt azonban a későbbiekben is gyakran került összeköttetésbe a hatóságokkal. Nem egy alkalommal zaklatták házkutatással, előállítás parancsokkal.

Szegedre 1920-ban került, s itt élt 1968-ban bekövetkezett haláláig. Az SZDP baloldali tagjaként kapcsolódott be a helyi munkásmozgalomba s ettől fogva életútjának tevékeny része a Szegedi Kenderfőgyárhoz kötődött. Szervesen egybefonódott az itteni bérharokkal, sztrájkmozgalmakkal, illegális szervezkedésekkel. (Gondoljunk csak a szervezett munkásság 1927-es, illetve 1928-as sztrájkmozgalmaira).

A felszabadulás után Strack Ádám életében új eseményekben és feladatokban bővelkedő szakasz nyitott meg. 1944-ben mint a Ma-

gyar Kommunista Párt tagja vállalt feladatokat Szeged politikai életének kibontakoztatásában. Októberben kezdeményezésére alakult meg a Szegedi Kenderfőgyárban az ország első üzemi tanácsa (Egy 1945-ös kormányrendelet alapján az üzemi tanács az üzemi bizottság elnevezést kapta).

Szegeden 1944 október közepén a szakszervezetekkel egy időben és egymást támogatva kezdtek megalakulni az üzemi tanácsok. Október 13-án a szegedi titkárság (Gyulai István, Komócsin Mihály, Tombácz Imre) a Szegedi Kenderfőgyárban maradt munkásságának vezetésével elhatározta, hogy az üzemet minden körülmények között beindítja és létrehozza az üzemi szakszervezetet. Másnap kétszáz főnyi munkás jelenlétében megválasztották az üzemi tanácsot, amelynek elnöke Strack Ádám lett. Az üzemi tanács azonnal megkezdte az üzem rendbe hozását és a munka elindítását.

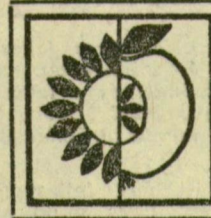
Az üzemi bizottság tevékenységének széles skáláját jelzi, hogy 1945 júniusában felavatták a Szegedi Kenderfőgyár üdülő- és strandtelepét. A telep avatásakor Strack Ádám, az üzemi bizottság elnöke mondott beszédet: „... a magyar demokrácia... máris lehetővé tette, hogy a gyári munkások hatalmas serege megkezdhesse jóléti intézményeinek kiépítését. A munkásság ismeri feladatait, és a Kenderfőgyár munkájának vállalkozás az ország újjáépítésé-

Kölcsönözhető kiállítások, megvásárolható diaműsorok

A TIT természettudományi stúdiója több éve készít olyan kamarakiállításokat, amelyeket — elsősorban a köznevelődési hálózatban — „vándoroltatnak”. Az iskoláknak, művelődési házaknak csak a szállításhoz kell gondoskodniuk, a kölcsönzés ingyenes. A kiállítások olyan aktuális, közérdeklődésre számot tartó témákat dolgoznak fel, amelyekkel az iskolákban csak érintőlegesen foglalkoznak. Most elkészültek új programjaik. A környezetvédelmi eljárásokról „Az élet bolygója”; az ásványi nyersanyagok kutatás legújabb eredményeiről a „Korunk és az ásványi nyersanyagok”; a legfrissebb geológiai kutatásokról, a föld felszínén lejátszódó természeti jelenségekről a „Nyugtalan Föld” című kiállítás színes, változatos anyaga tudósít.

A stúdió lehetőséget ad arra, hogy rövid, közérthető — általában 15—20 perces — természettudományos audiovizuális műsorait a kulturális és oktatási intézmények megvásárolják. A múlt év végére — egyebek között — elkészültek „A számítástechnika fejlődése”; az „Impressziók a földről”; „A gyógyszerek hatása az emberi szervezetre” című összeállítások, s január végén már kapható lesz az „Anyag-energia-élet” című diaporámás műsor, amely a bioszféra törvényszerűségeit vizsgálja.

Több érdekes tanfolyamot, előadás-sorozatot is indít az év elején a stúdió. Böcskai út 37. szám alatti székfűzőben. Január végétől kéthetente tekinthetik meg az érdeklődők az „Új audiovizuális műsoraink bemutatója” című sorozat egyes darabjait.

kertbarátoknak

A saláta hajtatása

A kiskertek hasznosításának egyik gazdaságos módja a saláta hideghajtatása, amely nem kíván komoly természetberendezést. A hajtatás időszaka kora tavaszra esik, amikor a szellőztetés még nem okoz olyan nagy problémát, mint a későbbi, melegebb időszakban. A hideghajtathoz egyaránt felhasználhatók a nagy légtérű berendezések, amelyekben megvalósítható a többszörös hasznosítás, ahol a saláta lekerülését követően jól fejlett tápkockás paprikával vagy paradicsommal még ki lehet használni a berendezést. Alkalmos saláta hajtathatás a kis légtérű, alacsony fóliaágy is, ebben az esetben azonban lényegesen több időt kell fordítani az ápolásra, öntözésre, mivel a fóliapalástot minden esetben le kell szedni. Az utóbbi időben kezd elterjedni a síkfóliás művelés, mellyel a szabadföldi salátát megelőzve, de a hideghajtathoz néhány nappal később szedhető árut tudunk előállítani.

A hideghajtathoz legkorábban február végén, március elején kezdhető. A salátát csak palántáról hajtassuk. Február végi, március eleji kiültetéshez a palántanevelést január első felében elvégzett magvetéssel kell kezdeni. A palántaneveléshez fűtött berendezés szükséges, éppen ezért, ha erre nincs módunk, célszerű szerződéses alapon neveltetni a palántát. A kiültetést megelőzően az öszel már előkészített talajra 6—7 nappal előbb fel kell állítani a természetberendezést, hogy a talaj átmelegedjen. A kiültetésnél a sor- és tőtávolságot 20x20 centiméterben célszerű meghatározni, amely még a nagyobb lombú fajtáknak is elegendő és lehetővé teszi a megfelelő talajműve-

lést is, ami általában egyszerű kapálással áll. Szükség szerint kell öntözni, azonban az öntözést vagy a sorok között csörgedeztetve kell végrehajtani vagy az esőtető öntözést követően gondoskodni kell róla, hogy a levelek között megrekedt víz felszáradjon, mert a pangó víz rothadást okozhat.

A hajtathatás eredménye jelentős mértékben függ a fajtától, a fajta koraiságától, a fej nagyságától. A jelenleg forgalomba levő ismertebb fajta a Ventura, amely április 20. körül szedhető hideghajtathoz természetes esetben. Hazai nemesítésű a Tavasz hajtathat. Rövid tenészedjű, azonos körülmények között április közepén szedhető. A fej nagysága közepes, betegségekre a hajtathatásra alkalmas fajták közül a legkevésbé érzékeny, a szabványos áru aránya jó. A külföldi fajták közül a legkorábban szedhető az NDK-ban nemesített Muck. A fej átlagsúlya a hajtathat fajták közül a legkisebb. Alacsony a szabványos áru aránya is, melynek oka részben a kis fejnagyság, részben a beteg termés magas aránya. Koraiságban az angol Dandie követi, melynek fejnagysága már kedvezőbb, alacsony a beteg termés aránya is. Az NDK-ban nemesített Divalo első szedésre a termés több mint 41 százalékat leadta. Viszonylag magas a szabványon kívüli termés aránya. A holland Karma és Magiola fajták nagy fajatlagsúlyuk ellenére korai érésűek, a szabványos áru aránya kedvező. A betegségekre érzékenyek. Néhány külföldi fajta fűtés nélküli hajtathatás nem gazdaságos. Ezek közé tartozik a holland Rossini és Ravel és az angol Magnet fajta is.

Tüskementes szeder

A házi és hétfégi kertek számának növekedésével egyre nagyobb jelentősége van a bogos gyümölcs termesztésének. A málna, köszméte és ribizli szinte minden kiskertben megtalálható. A szeder eddig főleg csak az ártéri területek növénye volt, melynek oka abban keresendő, hogy a hajtathatásokat gorbma tüske borítja, ami a művelést és természet egyaránt megnehezíti. Egyes helyeken elősúlyonyként alkalmazták a kertekben, de azt is hamar megbánták, mert olyan gyorsan elterjedt a kertben, hogy nehéz volt a terület kitakarítása.

A szeder termelése és a belőle készült üdítő italok és egyéb termékek kedveltek voltak, éppen ezért a szakemberek keresték a lehetőségét annak, hogy a külföldön már termesztett tüskementes szeder hogyan lehetne hazánkban is meghonosítani. Így került hazánkba két tüskementes fajta, a Thornfree és a Thornless Evergreen. A vizsgálatok során csak az egyik fajtát tartották arra alkalmasnak, hogy hazánkban elterjessék a köztermesztésben. A Thornfree 1980-ban részesült állami elismerésben és azóta folyik gyors ütemben elszaporítása.

Termőhelyigénye a málnához hasonló, a gyengén savanyú, kötött, jó vizgazdálkodású talajokon fejlődik a legjobban. A meszes, sekély termőrétegű, vízállásos, valamint a száraz homoktalajt nem szereti. A talajelőkészítés és tápanyagigénye a

málnáéval megegyezik, az előkészítésre nem igényes. Ültetés előtt a szaporítóanyag gyökerét kismértékben visszametsszük — természetesen ez nem vonatkozik a konténeres szaporítóanyagra —, a szaporítóanyagot a kiáott 20—25 centi mély gödörbe elhelyezzük, a földet behúzzuk, beiszapoljuk és ezt követően a gödört teljesen betakarjuk. Már a telepítés évében el kell készíteni a táberendezést, amely 7 méterenként leásott oszlopokból és az arra 70, 120 és 180 centiméterre kifeszített, 3 milliméter vastag dróthuzalból áll.

A szeder erős növekedésű, ezért a tőtávolságot 150 centiben célszerű meghatározni, míg a sortávolságot 2—2,5 méter legyen. Az ápolás keretében a talajművelést kell rendszeresen elvégezni és a hajtathat növekedésének megfelelően a dróthuzalhoz kell kötözni, ügyelve arra, hogy a hajtathat meg ne sérüljenek, mivel könnyen pattannak. A gondozás során a hajtathatokon fejlődő oldalhajtathatokat 7—9 rügyre (60—70 centi) vissza kell vágni.

Az éves ápolás keretében a letermelt hajtathatokat kell eltávolítani. Ellentétben a málnával, ritkításra nincs szükség. Növényvédelmi szempontból csupán a szürkepenész elleni védekezésre kell figyelmet fordítani, melyhez a réztartalmú szerek mellett a Ronilant célszerű felhasználni. A termés augusztusban kezd érni és 40—50 napon keresztül, a fagyok beálltaig szedhető.

Dr. Tóth Mihály
megyei főkertész

Kövér Lajos